

אהל האמהות

הרב שלמה אליהו רענן זצ"ל

בפרשת חיי שרה - שבשבוע שהיא נקראת בציבור חל יום הזכרון לאמי מורתי ז"ל - נאמר ויביאה יצחק האהלה שרה אמו. ומפרש רש"י ויביאה האהלה והרי היא שרה אמו, כלומר, נעשית דוגמת שרה אמו, שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת וברכה מצויה בעיסה וענן קשור על האהל, וכו', וכשבאה רבקה רבקה חזרו. וכ"ה בב"ר שם. על אמי מורתי ז"ל ניתן לומר שהיתה דוגמת האמהות בכלל, ודוגמת אמה הרבנית אשת מרן הרב זצ"ל בפרט, והמשיכה את שרשרת הנשים הגדולות בישראל, וכפי התיאור שנותן רש"י על איכותן והסגולתן של שרה ורבקה.

"נר דלוק" הנר הדולק הוא סמל להטבה לאחרים כאור הנר המביא שלום וטובה לאדם, וכפי שאמרו חז"ל בשבת כ"ה ע"ב ותזנח משלום נפשי זו הדלקת נר בשבת, ופרש"י שלא היה לו ממה להדליק ובמקום שאין נר אין שלום שהולך ונכשל והולך באפילה. וכך היתה מדתה של אמי מורתי ז"ל שהמשיכה את מעשי האמהות להרבות צדקה וחסד כפי שחונכה לכך בבית הוריה.

"ברכה מצויה בעיסה." היא מורה על מדת טובת עין "כפה שלחה לעני" ומדה כנגד מדה משתלחת ברכה בעיסה. [ומשום כך לא מנה רש"י את המעלה הרביעית המוזכרת במדרש שהיו דלתות פתוחות לרווחה, כי מעלה זו של הכנסת אורחים אפשר לכוללה במעלת ברכה מצויה בעיסה. ורש"י לא פירט זאת כפי שפרטו במדרש כי רצה להזכיר דווקא את המעלות שבאו מכח זכותן ולא את המעלות שעל ידן זכו לשכר]. ומעלה זו ידוע ומפורסם לכל שאמי מורתי ז"ל הצטיינה בה ביותר. "ענן קשור על האוהל". הוא מורה על הקדושה והטהרה שנהגו האמהות, ומסורת זו של הנהגת דרכי הקדושה היתה מושרשת באמי מורתי ז"ל, וענן הקדושה היה מאיר את דרכיה וכל הנהגותיה, בקיום מצוות ופרטיהן ובמילי דעלמא. וע"י מעשיה הגדולים שהמשיכו את דרכם של אבות ואמהות שהלכה בעיקבותיהם, דרך החסד, טוב הלב וטוב העין והליכות הקדושה והטהרה, זכתה גם לשם טוב, ומעשיה ודרכיה זכורים לטוב בפי רבים. וכבר אמרו חז"ל איזהו בן העולם הבא, ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך לכו בו. (שבת קנ"ג ע"א).

את שמה בתיה מרים ניתן לראות כביטוי למהותה ואורח חייה. כבתיה בת פרעה

שגידלה את משה רבינו אף היא טיפחה וחיזקה את אבי זצ"ל ר"מ ומנהל הישיבה, גאון התורה והיראה, ת"ח גדול שכידוע ת"ח הוא בחינת משה.

בתיה ומרים שתיהן היו נשים גדולות, והן נמנות בכלל הנביאות, כמבואר במגילה י"ד ע"א שבע נביאות מאן נינהו שרה מרים וכו', מרים דכתיב ותקח מרים הנביאה. ובתרגום רב יוסף לדה"י א' ד' י"ח - ואלה בני בתיה ברת פרעה אשר לקח מרד, אילין שמהן קראת ליה בתיה ברת פרעה ברות הנבואה שתיהן טיפלו ודאגו לצרכיהם הגשמיים של ישראל. בתיה שגידלה את משה רבינו במובן הגשמי וגם זכתה לקרוא לו שמות בנבואה כמובא בדה"י והמעלות הללו נמצאו דוגמתם באמי מורת' בת'ה מרים ז"ל שעסקה וטיפלה בצרכי הרבים, ומלבד דאגתה לעניני גשמיות של עם ישראל ושל משפחתה הכבודה דאגה ועזרה במסירות לבעלה אבי זצ"ל, מלבד דאגתה ועזרתה המרובה לאחיה דודי ראש הישיבה ר' צבי יהודה זצ"ל, ובעבודה הרוחנית הצטיינה ביותר בכל ענייני עבודת התפילה וההודאה שהיתה נזהרת כל ימיה בתפילה גם בימי מחלתה.

יהי זכרה ברוך ותהי נשמתה צרורה בצרור החיים.

(מתוך בשמן רענן דברים לזכרה של הרבנית

בתיה מרים רענן אמו של ר' שלמה רענן הי"ד)